

SK

SK

SK

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 16.3.2011
KOM(2011) 127 v konečnom znení

2011/0060 (CNS)

Návrh

NARIADENIE RADY

o súdnej príslušnosti, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí vo veciach majetkových dôsledkov registrovaných partnerstiev

{KOM(2011) 125 v konečnom znení}
{KOM(2011) 126 v konečnom znení}
{SEK(2011) 327 v konečnom znení}
{SEK(2011) 328 v konečnom znení}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

1.1. Všeobecný kontext

V článku 67 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa stanovuje, že Únia vytvára priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pri rešpektovaní základných práv a rozličných právnych systémov. Podľa odseku 4 uvedeného článku Únia uľahčuje prístup k spravodlivosti najmä prostredníctvom zásady vzájomného uznávania súdnych a mimosúdnych rozhodnutí v občianskych veciach. V článku 81 zmluvy sa výslovne uvádzajú opatrenia zamerané na zabezpečenie „vzájomného uznávania a výkonu súdnych a mimosúdnych rozhodnutí medzi členskými štátmi“, ako aj „zlučiteľnosti kolíznych noriem a noriem určujúcich právomoc uplatniteľných v členských štátoch“. Na uvedenom základe už boli prijaté mnohé opatrenia, najmä nariadenie (ES) č. 2201/2003, avšak majetkové aspekty registrovaných partnerstiev nepatria do ich rozsahu pôsobnosti.

Už v programe vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach¹, ktorý Rada prijala 30. novembra 2000, sa uvádzalo vytvorenie nástroja týkajúceho sa súdnej príslušnosti, uznávania a výkonu rozhodnutí v oblasti „manželských majetkových režimov a majetkových dôsledkov rozluky nezosobášených párov“. V Haagskom programe², prijatom na zasadnutí Európskej rady 4. a 5. novembra 2004, ktorý za hlavnú prioritu stanovil vykonávanie programu vzájomného uznávania z roku 2000, bola Komisia vyzvaná, aby predložila zelenú knihu o „kolízii zákonov vo veciach týkajúcich sa vlastníckych vzťahov v manželstve vrátane otázky právomoci a vzájomného uznávania“, a bola v ňom zdôraznená potreba prijať nástroj v tejto oblasti do roku 2011.

V Štokholmskom programe, ktorý Európska rada prijala 11. decembra 2009, sa tiež uvádza, že vzájomné uznávanie by sa malo rozšíriť na majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku a majetkové dôsledky rozvodu alebo rozluky.

V „Správe o občianstve EÚ za rok 2010: odstránenie prekážok vykonávania práv občanov EÚ“³, prijatej 27. októbra 2010, Komisia konštatovala, že jednou z hlavných prekážok, s ktorými sa občania EÚ stále stretávajú v každodennom živote pri výkone svojich práv spojených s občianstvom EÚ za hranicami svojho štátu, je neistota v oblasti majetkových práv medzinárodných párov. Komisia preto v správe uviedla, že na nápravu tejto situácie sa v roku 2011 prijme návrh legislatívneho nástroja, ktorý medzinárodným párom (manželom alebo registrovaným partnerom) umožní ľahšie zistiť, ktoré súdy sú príslušné a ktoré právne predpisy sa vzťahujú na ich vlastnícke práva.

1.2. Dôvody a ciele návrhu

Zvýšený pohyb osôb v rámci priestoru bez vnútorných hraníc vedie k výraznému nárastu počtu všetkých foriem zväzkov medzi štátnymi príslušníkmi rôznych členských štátov a prípadov pobytu týchto párov v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, často sprevádzaných

¹ Ú. v. ES C 12, 15.1.2001, s. 1.

² Ú. v. EÚ C 53, 3.3.2005, s. 1.

³ KOM(2010) 603.

nadobudnutím majetku nachádzajúceho sa na území viacerých krajín Únie. Štúdia, ktorú vypracovalo konzorcium ASSER-UCL⁴ v roku 2003, poukázala na rozsah fenoménu medzinárodných párov v Únii a na praktické a právne ťažkosti, ktorým tieto páry musia čeliť ako pri každodennej správe svojho majetku, tak aj v čase zániku zväzku z dôvodu rozluky partnerov alebo úmrtia jedného z nich. Hoci najbežnejšou formou zväzku je manželstvo, rozšírili sa tiež nové formy zväzkov, medzi ktoré patrí aj registrované partnerstvo označujúce zväzok dvoch osôb žijúcich v stabilnom vzťahu, ktorý je formálne zaregistrovaný verejným orgánom. Ťažkosti párov, ktoré zaregistrovali svoje partnerstvo, často súvisia so značnými rozdielmi v platných predpisoch hmotného práva, ako aj medzinárodného práva súkromného, ktoré upravujú majetkové dôsledky týchto zväzkov.

Z dôvodu osobitného charakteru registrovaného partnerstva a manželstva a rôznych právnych dôsledkov týchto dvoch foriem zväzku Komisia predkladá dva samostatné návrhy nariadení: jeden návrh sa týka súdnej príslušnosti, rozhodného práva, uznávania a výkonu rozhodnutí vo veciach majetkových dôsledkov registrovaných partnerstiev a druhý návrh sa týka súdnej príslušnosti, rozhodného práva, uznávania a výkonu rozhodnutí vo veciach majetkových režimov manželov.

Cieľom tohto návrhu je najmä vytvoriť v Európskej únii jasný právny rámec upravujúci určenie príslušného súdu a rozhodného práva vo veciach majetkových aspektov uvedených partnerstiev a uľahčiť pohyb rozhodnutí a verejných listín medzi členskými štátmi.

2. VÝSLEDOK KONZULTÁCIÍ – POSÚDENIE VPLYVU

Príprave tohto návrhu predchádzali rozsiahle konzultácie s členskými štátmi, ostatnými inštitúciami a verejnosťou. V nadväznosti na štúdiu vypracovanú v roku 2003 Komisia uverejnila 17. júla 2006 Zelenú knihu o kolízii právnych predpisov v oblasti manželských majetkových režimov, zaoberajúcu sa najmä otázkou súdnej právomoci a vzájomného uznávania⁵, ktorou sa začali rozsiahle konzultácie v tejto oblasti. Na prípravu návrhu Komisia zriadila expertnú skupinu nazvanú „PRM/III“. Skupina bola zložená z členov z rôznych dotknutých profesijných oblastí, ktorí zastupovali rozdielne európske právne kultúry, a v rokoch 2008 až 2010 sa stretla päťkrát. Komisia tiež 28. septembra 2009 zorganizovala verejné vypočutie, počas ktorého diskusia s približne stovkou účastníkov potvrdila, že na úrovni Únie je potrebné vytvoriť nástroj v tejto oblasti, ktorý by sa týkal najmä súdnej príslušnosti, rozhodného práva, uznávania a výkonu rozhodnutí. Dňa 23. marca 2010 sa tiež uskutočnilo stretnutie s odborníkmi z členských štátov, na ktorom sa hovorilo o hlavných rysoch pripravovaného návrhu.

Komisia tiež vypracovala spoločné posúdenie vplyvu návrhu nariadenia o majetkových dôsledkoch registrovaných partnerstiev a návrhu nariadenia o majetkových režimoch manželov, ktoré je pripojené k tomuto návrhu.

⁴ Štúdia o manželských majetkových režimoch a o majetku nezosobášených párov v medzinárodnom práve súkromnom a vo vnútornom práve členských štátov Únie, konzorcium ASSER-UCL, http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm.

⁵ KOM(2006) 400.

3. PRÁVNE ASPEKTY NÁVRHU

3.1. Právny základ

Právnym základom tohto návrhu je článok 81 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorým sa udeľuje Rade právomoc prijať po porade s Európskym parlamentom opatrenia týkajúce sa rodinného práva, ktoré majú cezhraničný dosah.

Ako v prípade majetkových režimov manželov sú majetkové vzťahy medzi partnermi na jednej strane a medzi partnermi a tretími osobami na druhej strane podmienené predchádzajúcou existenciou registrovaného partnerstva. Majetkové aspekty registrovaných partnerstiev vznikajú zaregistrovaním partnerstva – rovnako ako majetkový režim manželov vzniká uzatvorením manželstva – a zanikajú jeho zrušením. Zaregistrovaním partnerstva pred verejným orgánom vzniká medzi partnermi právne uznaný vzťah stabilnej povahy. Väčšina členských štátov, ktorých právne poriadky obsahujú predpisy týkajúce sa partnerstva, uznáva v rámci možností tento inštitút za rovnocenný manželstvu.

Cieľom tohto návrhu je vytvoriť úplný súbor pravidiel medzinárodného práva súkromného uplatniteľných na majetkové aspekty registrovaných partnerstiev. Návrh sa preto týka súdnej príslušnosti, rozhodného práva a uznávania a výkonu rozhodnutí týkajúcich sa majetkových aspektov registrovaných partnerstiev. Pravidlá obsiahnuté v tomto návrhu sa vzťahujú výhradne na situácie, ktoré majú cezhraničný charakter. Požiadavka cezhraničných dôsledkov uvedená v článku 81 ods. 3 zmluvy je teda splnená.

3.2. Zásada subsidiarity

Ciele návrhu možno dosiahnuť iba prostredníctvom spoločných pravidiel v oblasti majetkových aspektov registrovaných partnerstiev, ktoré musia byť totožné, aby sa zabezpečila právna istota a predvídateľnosť pre občanov. Jednostranné opatrenia členských štátov by preto boli v rozpore s týmto cieľom. V danej oblasti neexistujú žiadne platné medzinárodné dohovory s výnimkou dohovoru o uznávaní registrovaných partnerstiev Medzinárodnej komisie pre osobný stav z 5. septembra 2007. Uvedený dohovor sa však týka len uznávania partnerstiev a ešte nenadobudol platnosť, takže je nepravdepodobné, že by mohol priniesť očakávané riešenia celého radu problémov, na ktoré sa zameriava tento návrh a na ktoré poukázalo posúdenie vplyvu a verejné konzultácie. Vzhľadom na charakter a rozsah problémov, ktorým občania čelia, možno ciele dosiahnuť iba na úrovni Únie.

3.3. Zásada proporcionality

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality, keďže sa obmedzuje výlučne na to, čo je nevyhnutné na dosiahnutie jeho cieľov. Návrh neharmonizuje právo členských štátov v oblasti majetkových aspektov registrovaných partnerstiev. Nie je ním ovplyvnené ani zdaňovanie vysporiadania majetkových aspektov registrovaných partnerstiev upravené v právnych predpisoch členských štátoch. Neprinesie žiadnu finančnú ani administratívnu záťaž pre občanov a bude znamenať len veľmi obmedzenú dodatočnú záťaž pre dotknuté vnútroštátne orgány.

3.4. Vplyv na základné práva

V súlade so stratégiou účinného uplatňovania Charty základných práv Európskou úniou⁶ Komisia overila, že návrh rešpektuje práva uvedené v charte.

Nie sú ním dotknuté práva uvedené v článkoch 7 a 9 charty, teda právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života a právo uzavrieť manželstvo a založiť rodinu v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi.

Posilňuje sa vlastnícke právo uvedené v článku 17 charty. Predvídateľnosť toho, aké právo sa použije na celý majetok páru, totiž manželom a partnerom zaisťuje účinnejší výkon ich vlastníckeho práva.

Komisia tiež overila, že je zohľadnený článok 21, ktorým sa zakazuje akákoľvek diskriminácia.

Navrhované ustanovenia tiež zlepšujú prístup občanov Únie k spravodlivosti, a to najmä v prípade párov v registrovaných partnerstvách. Uľahčujú vykonávanie článku 47 charty základných práv, ktorý zaručuje právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces. Stanovením objektívnych kritérií na určenie príslušného súdu sa zabráni paralelným konaniam, ako aj prípadom, keď sa aktívnejšia strana neprimerane ponáhľa na súd.

3.5. Výber nástroja

Vzhľadom na potrebu právnej istoty a predvídateľnosti sú nutné jasné a jednotné pravidlá vo forme nariadenia. Navrhované pravidlá týkajúce sa súdnej príslušnosti, rozhodného práva a pohybu rozhodnutí sú podrobné a presné a nevyžadujú žiadnu transpozíciu do vnútroštátneho práva. Ciele právnej istoty a predvídateľnosti by boli ohrozené, ak by sa členským štátom pri vykonávaní pravidiel ponechal priestor na voľné uváženie.

4. VPLYV NA ROZPOČET, ZJEDNODUŠENIE A SÚLAD S OSTATNÝMI POLITIKAMI ÚNIE

4.1. Vplyv na rozpočet

Návrh nebude mať vplyv na rozpočet Únie.

4.2. Zjednodušenie

Harmonizáciou pravidiel o súdnej príslušnosti sa výrazne zjednodušia postupy, pretože umožní na základe spoločných noriem určiť, ktorý súd je príslušný vo veci týkajúcej sa majetkových dôsledkov registrovaných partnerstiev. Rozšírenie príslušnosti súdov, pred ktorými prebieha dedičské konanie z dôvodu úmrtia jedného z partnerov alebo konanie vo veci rozluky partnerov na základe uplatňovania budúceho nástroja Únie, na konania týkajúce sa majetkového režimu, ktoré s nimi súvisia, bude znamenať, že všetkými aspektmi ich situácie sa bude zaoberať ten istý súd.

Harmonizáciou kolíznych noriem sa podstatne zjednodušia postupy, keďže na ich základe bude možné určiť rozhodné právo.

⁶ Oznámenie Komisie KOM(2010) 573, 19.10.2010.

Navrhované pravidlá týkajúce sa uznávania a výkonu súdnych rozhodnutí zase uľahčia pohyb týchto rozhodnutí v členských štátoch.

4.3. Súlad s ostatnými politikami Únie

Tento návrh je súčasťou úsilia Komisie o odstránenie prekážok, s ktorými sa občania EÚ stretávajú v každodennom živote pri výkone svojich práv spojených s občianstvom EÚ, ako to stanovuje už uvedená Správa o občianstve EÚ za rok 2010.

5. KOMENTÁR K ČLÁNKOM

5.1. Kapitola 1: Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Osobné dôsledky registrovaných partnerstiev sú výslovne vylúčené z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, ktoré je zamerané na majetkové aspekty. Uvedené majetkové aspekty zahŕňajú tak aspekty týkajúce sa každodennej správy majetku partnerov, ako aj aspekty spojené s majetkovým vysporiadaním v dôsledku rozluky partnerov alebo úmrtia jedného z nich.

Pokiaľ ide o určenie oblastí, na ktoré sa bude budúci nástroj vzťahovať, považovalo sa za vhodnejšie vypracovať taxatívny výpočet vecí, na ktoré sa nariadenie nevzťahuje. Z rozsahu pôsobnosti nariadenia tak budú vylúčené najmä záležitosti, ktoré sú už upravené v platných predpisoch Únie, ako sú napríklad vyživovacia povinnosť⁷, najmä medzi partnermi, či otázky týkajúce sa platnosti a účinkov darov⁸. Z oblasti pôsobnosti tohto nariadenia sú tiež vylúčené otázky upravené dedičským právom.

Nariadením nie je dotknutá povaha vecných práv vzťahujúcich sa na majetok, klasifikácia majetku ani práva a určenie výsad osoby, ktorej tieto práva náležia. Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia je tiež vylúčené zverejnenie majetkových práv, najmä fungovanie katastra nehnuteľností a účinky zapísania alebo nezapísania do tohto katastra.

Článok 2

V záujme súladu, lepšej zrozumiteľnosti a jednoduchšieho vykonávania sú niektoré pojmy v tomto nariadení vymedzené rovnako ako v iných nástrojoch Únie, ktoré sú v súčasnosti platné alebo o ktorých sa rokuje.

Majetkové dôsledky registrovaných partnerstiev, na ktoré sa výhradne toto nariadenie vzťahuje, sú predmetom osobitnej definície, ktorá ich obmedzuje len na existujúce majetkové vzťahy medzi partnermi a medzi partnermi a tretími osobami, ktoré vyplývajú zo vzťahu inštitucionalizovaného zaregistrovaním partnerstva.

Pojem „súd“, tak ako je vymedzený, zahŕňa orgány, ktoré vykonávajú svoje funkcie na základe prenesenia právomocí alebo určenia súdom, a umožňuje, aby sa s listinami, ktoré vydali tieto

⁷ Upravené nariadením (ES) č. 4/2009 (Ú. v. EÚ L 7, 10.1.2009, s. 1).

⁸ Upravené nariadením (ES) č. 593/2008 (Ú. v. EÚ L 177, 4.7.2008, s. 6).

orgány, zaobchádzalo ako so súdnymi rozhodnutiami, pokiaľ ide o spôsob ich uznávania a výkonu v inom členskom štáte, než v ktorom boli vydané.

5.2. Kapitola II: Súdna príslušnosť

Súdne konania vo veciach majetkových dôsledkov registrovaných partnerstiev sa často týkajú ich vysporiadania v súvislosti s ukončením spolužitia páru z dôvodu úmrtia jedného z partnerov alebo z dôvodu ich rozluky.

Cieľom tohto nariadenia je najmä občanom umožniť, aby sa rôznymi navzájom súvisiacimi konaniami zaoberali sudy toho istého členského štátu. Na tento účel nariadenie zaisťuje súlad pravidiel na určenie príslušnosti súdov, ktoré sa zaoberajú majetkovými aspektmi zväzkov, s už existujúcimi alebo navrhnutými pravidlami obsiahnutými v iných európskych nástrojoch.

Článok 3

Príslušnosť súdov členského štátu, ktoré sú miestne príslušné rozhodovať o vysporiadaní dedičstva po úmrtí jedného z partnerov podľa pravidiel stanovených v nariadení [*Európskeho parlamentu a Rady*] (EÚ) č. .../... [*o súdnej príslušnosti, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a verejných listín v oblasti dedenia a o zavedení európskeho dedičského osvedčenia*], sa rozšíri na vysporiadanie majetkových dôsledkov registrovaných partnerstiev vyplývajúcich zo začatia dedičského konania.

Súdy daného členského štátu však budú môcť odmietnuť toto rozšírenie príslušnosti, ak v práve tohto členského štátu nie je upravený inštitút registrovaného partnerstva.

Článok 4

Podobne a s cieľom zaistiť, aby sa v prípade rozluky partnerov mohol súd členského štátu, ktorý vo veci koná, zaoberať všetkými aspektmi tejto rozluky a aby tak partneri neboli nútení obracať sa na rôzne inštancie vo viacerých štátoch, bude možné so súhlasom partnerov rozšíriť príslušnosť súdov členského štátu, ktoré konajú vo veci rozluky registrovaného partnerstva alebo vyhlásenia registrovaného partnerstva za neplatné, na majetkové dôsledky registrovaného partnerstva vyplývajúce z tejto rozluky registrovaného partnerstva alebo tohto vyhlásenia registrovaného partnerstva za neplatné.

Článok 5

V tomto nariadení sa tiež stanovujú samostatné normy na určenie súdnej príslušnosti použiteľné v iných prípadoch, a to najmä mimo dedičského konania alebo konania vo veci rozluky partnerov. Na určenie členského štátu, ktorého súdy sú príslušné konať vo veciach týkajúcich sa majetkových aspektov registrovaných partnerstiev, slúži zoznam hierarchicky zoradených kolíznych kritérií.

Navrhovanými kritériami sú najmä miesto spoločného obvyklého pobytu partnerov, miesto posledného spoločného obvyklého pobytu, ak tam jeden z partnerov stále býva, a miesto obvyklého pobytu odporcu. Hoci rovnako ako v článkoch 3 a 4 sa môžu sudy členského štátu určeného v súlade s uvedenými kritériami vyhlásiť za nepríslušné, ak vnútroštátne právo tohto štátu neupravuje

inštitút registrovaného partnerstva, v článku 5 sa stanovuje ako posledné kritérium na určenie príslušnosti členský štát, v ktorom bolo partnerstvo zaregistrované.

Článok 6

Ak nie je podľa predchádzajúcich článkov stanovená príslušnosť žiadneho členského štátu, umožňuje tento článok určiť členský štát, ktorého súdy môžu výnimočne v danej veci konať. Toto pravidlo zaručuje partnerom a zainteresovaným tretím osobám prístup k spravodlivosti v prípadoch, keď sa majetok jedného alebo oboch partnerov nachádza na území tohto členského štátu; ako aj v prípadoch, keď sú obaja partneri štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu.

5.3. Kapitola III: Rozhodné právo

Článok 15

Vzhľadom na existujúce rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi členských štátov, ktoré upravujú registrované partnerstvo, sa v tomto nariadení uplatňuje zásada, podľa ktorej sa na majetkové dôsledky registrovaného partnerstva použije právo toho štátu, v ktorom bolo partnerstvo zaregistrované. Zdá sa, že táto zásada je v súlade s právnymi predpismi členských štátov v oblasti registrovaného partnerstva, v ktorých sa vo všeobecnosti ustanovuje použitie práva štátu, v ktorom bolo partnerstvo zaregistrované, a nepočíta sa s možnosťou, že by si partneri mohli zvoliť iné právo, než je právo štátu registrácie, hoci môžu mať možnosť uzatvárať medzi sebou dohody.

Z tejto zásady fakticky vyplýva jednotnosť rozhodného práva uplatniteľného na celý majetok vo vlastníctve partnerov, ktorý podlieha majetkovým dôsledkom registrovaného partnerstva, bez ohľadu na jeho formu alebo miesto, na ktorom sa nachádza.

Článok 16

Kolízna norma stanovená v predchádzajúcom článku sa vzťahuje na všetky formy registrovaného partnerstva bez ohľadu na to, v ktorom štáte bolo partnerstvo uzavreté, a nie len na partnerstvá zaregistrované v niektorom členskom štáte.

Článok 17

S cieľom zohľadniť kogentné normy v jednotlivých členských štátoch, a to najmä v oblasti ochrany spoločného obydľia, toto ustanovenie umožňuje štátu vylúčiť použitie cudzieho práva namiesto jeho vlastného práva. Na účely ochrany spoločného obydľia tak členský štát, na území ktorého sa toto obydľie nachádza, bude môcť uplatniť svoje vlastné predpisy na ochranu spoločného obydľia. Výnimočne môže tento členský štát použiť svoje právo na všetky osoby s pobytom na jeho území a „uprednostniť“ ho pred ustanoveniami zmluvy o partnerstve danej osoby uzatvorenej v inom členskom štáte.

5.4. Kapitola IV: Uznávanie, vykonateľnosť a výkon

V návrhu sa stanovuje voľný pohyb rozhodnutí, verejných listín a súdnych zmierov vo veciach majetkových dôsledkov registrovaných partnerstiev. Zavádza sa ním tak vzájomné uznávanie

založené na vzájomnej dôvere, ktorá je výsledkom integrácie členských štátov v rámci Európskej únie.

Tento voľný pohyb je dosiahnutý prostredníctvom jednotného postupu uznávania a výkonu rozhodnutí, verejných listín a súdnych zmerov pochádzajúcich z iného členského štátu. Tento postup nahrádza existujúce vnútroštátne postupy platné v jednotlivých členských štátoch. Dôvody na odmietnutie uznania alebo výkonu sú tiež harmonizované na európskej úrovni a sú obmedzené na nevyhnutné minimum. Nahrádzajú rôzne, často širšie dôvody, ktoré v súčasnosti existujú na vnútroštátnej úrovni.

Rozhodnutia

Navrhnuté pravidlá týkajúce sa uznávania a výkonu rozhodnutí sú zosúladené s pravidlami navrhovanými v oblasti dedenia. Odkazujú preto na existujúce konanie o vyhlásenie vykonateľnosti v občianskych a obchodných veciach. Všetky rozhodnutia vydané v jednom z členských štátov sú tak uznané v ostatných členských štátoch bez toho, aby sa vyžadovalo osobitné konanie. Na dosiahnutie výkonu rozhodnutia bude musieť navrhovateľ v štáte výkonu začať jednotné konanie, ktoré mu umožní získať vyhlásenie vykonateľnosti. Toto konanie je jednostranné a v prvej fáze sa obmedzuje na preskúmanie dokumentov. Až v neskoršej fáze, ak odporca namieta, sudca pristúpi k preskúmaniu dôvodov možného odmietnutia. Tieto dôvody musia zaisťovať primeranú ochranu práv odporcov.

Uvedené pravidlá predstavujú v porovnaní so súčasnou situáciou výrazný pokrok. Uznávanie a výkon rozhodnutí sa v súčasnosti riadia vnútroštátnym právnym poriadkom členských štátov alebo dvojstrannými dohodami medzi niektorými členskými štátmi. Postupy sa tak líšia v závislosti od toho, o ktoré členské štáty ide, a rovnako sa líšia aj dokumenty požadované na vydanie vyhlásenia vykonateľnosti a dôvody, na základe ktorých môžu byť cudzie rozhodnutia odmietnuté.

Ako už bolo vysvetlené, toto nariadenie je prvým opatrením prijatým v oblasti majetkových dôsledkov registrovaných partnerstiev a týka sa rodinného práva (pozri bod 3.1). Vzhľadom na tieto osobitné okolnosti voľný pohyb rozhodnutí podlieha konaniu o vyhlásenie vykonateľnosti, ako je upravené v súčasnosti platným nariadením Brusel I⁹.

O zrušení konaní, ktoré predchádzajú uznaniu a výkonu rozhodnutí, (konanie o vyhlásenie vykonateľnosti) by však bolo možné, podobne ako v iných oblastiach, uvažovať po vyhodnotení pravidiel obsiahnutých v tomto nariadení a rozvoji justičnej spolupráce vo veciach majetkových dôsledkov registrovaných partnerstiev.

Listiny vyhotovené orgánmi, ktoré vykonávajú svoju právomoc na základe prenesenia právomoci alebo určenia súdom v súlade s definíciou súdu uvedenou v článku 2 tohto nariadenia, sa budú považovať za rovnocenné s rozhodnutiami, a preto sa na ne budú vzťahovať ustanovenia tejto kapitoly týkajúce sa uznávania a výkonu.

Verejné listiny

Vzhľadom na praktický význam verejných listín vo veciach majetkových aspektov registrovaných partnerstiev a s cieľom zaistiť súlad tohto nariadenia s inými nástrojmi Únie v tejto oblasti by sa týmto nariadením malo zaistiť ich uznávanie, a tak umožniť ich voľný pohyb.

⁹ Ú. v. ES L 12, 16.1.2001, s. 1.

Uznávanie verejných listín znamená, že tieto listiny majú rovnakú dôkaznú silu, pokiaľ ide o obsah registrovanej listiny a o skutočnosti, ktoré sú v nej uvedené, vzťahuje sa na ne rovnaká domnienka pravosti a sú rovnako vykonateľné ako v krajine ich pôvodu.

5.5. Kapitola V: Účinky voči tretím osobám

Cieľom týchto ustanovení je dosiahnuť súlad medzi právnou istotou partnerov vo vzťahu k tretím osobám a ochranou týchto tretích osôb pred uplatňovaním pravidiel, o ktorých nemohli vedieť alebo ktoré nemohli predvídať. Členským štátom sa preto ponecháva možnosť stanoviť v prípade transakcií medzi jedným z partnerov a treťou osobou s pobytom na ich území, že tento partner môže použiť pravidlá uplatniteľné na majetkové aspekty jeho registrovaného partnerstva len vtedy, ak boli tieto pravidlá uverejnené a tretia osoba bola o nich informovaná alebo o nich musela vedieť.

Návrh

NARIADENIE RADY

o súdnej príslušnosti, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí vo veciach majetkových dôsledkov registrovaných partnerstiev

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 81 ods. 3,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu¹⁰,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov¹²,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Európska únia si stanovila za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb. Na postupné vytvorenie takéhoto priestoru musí Únia prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré majú cezhraničné dôsledky.
- (2) Európska rada na svojom zasadnutí v dňoch 15. a 16. októbra 1999 v Tampere schválila zásadu vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí súdnych orgánov ako základný kameň justičnej spolupráce v občianskych veciach a vyzvala Radu a Komisiu, aby prijali program opatrení na vykonávanie tejto zásady.
- (3) Dňa 30. novembra 2000 prijala Rada návrh programu opatrení na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach¹³. Program obsahuje opis opatrení týkajúcich sa harmonizácie kolíznych noriem uľahčujúcich vzájomné uznávanie rozhodnutí. Stanovuje sa v ňom vypracovanie jedného alebo viacerých nástrojov týkajúcich sa vzájomného uznávania vo veciach majetkových režimov manželov a majetkových dôsledkov rozluky nezosobášených párov.

¹⁰ Ú. v. EÚ C, , s. .

¹¹ Ú. v. EÚ C, , s. .

¹² Ú. v. EÚ C, , s. .

¹³ Ú. v. ES C 12, 15.1.2001, s. 1.

- (4) Európska rada na svojom zasadnutí v dňoch 4. a 5. novembra 2004 v Bruseli prijala nový program nazvaný „Haagsky program: posilňovanie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii“¹⁴. Rada v tomto programe vyzvala Komisiu, aby predložila zelenú knihu o kolízii zákonov vo veciach týkajúcich sa vlastníckych vzťahov v manželstve vrátane otázky právomoci a vzájomného uznávania. V programe bola zdôraznená potreba prijať nástroj v tejto oblasti do roku 2011.
- (5) Komisia dňa 17. júla 2006 prijala zelenú knihu¹⁵ o kolízii právnych predpisov v oblasti manželských majetkových režimov, zaoberajúca sa najmä otázkou súdnej právomoci a vzájomného uznávania. Touto zelenou knihou sa začali široké konzultácie o celom rade ťažkostí, s ktorými sa v európskom kontexte stretávajú páry pri vysporiadaní spoločného majetku, a o právnych prostriedkoch na nápravu situácie. Zelená kniha sa tiež venovala súboru otázok medzinárodného práva súkromného, s ktorými sa stretávajú páry žijúce v inom než manželskom zväzku, a to najmä páry v registrovanom partnerstve, ako aj špecifickým otázkam, ktoré musia tieto páry riešiť.
- (6) V Štokholmskom programe z roku 2009¹⁶, v ktorom sa stanovuje pracovný program Komisie na roky 2010 až 2014, sa tiež uvádza, že vzájomné uznávanie by sa malo rozšíriť predovšetkým na majetkové dôsledky rozvodu alebo rozluky.
- (7) V „Správe o občianstve EÚ za rok 2010: odstránenie prekážok vykonávania práv občanov EÚ“¹⁷, prijatej 27. októbra 2010, Komisia oznámila, že prijme legislatívny návrh, ktorý umožní odstrániť prekážky voľného pohybu osôb, a najmä ťažkosti, s ktorými sa páry stretávajú pri správe svojho majetku alebo pri jeho delení.
- (8) Osobitné charakteristiky oboch foriem zväzku – manželstva a registrovaného partnerstva – a z nich vyplývajúce rozdiely v zásadách, ktoré sa na ne vzťahujú, sú dôvodom na prijatie dvoch samostatných nástrojov, z ktorých jeden obsahuje ustanovenia upravujúce majetkové aspekty manželstiev a druhý, ktorým je toto nariadenie, obsahuje ustanovenia upravujúce majetkové aspekty registrovaných partnerstiev.
- (9) Chápanie iných foriem zväzkov než manželstva sa v právnych predpisoch členských štátov odlišuje a je potrebné rozlišovať medzi pármami, ktorých zväzok je inštitucionálne potvrdený registráciou partnerstva verejným orgánom, a pármami, ktoré žijú len vo faktickom zväzku. Hoci niektoré členské štáty takéto faktické zväzky upravujú, je potrebné ich odlišovať od registrovaných partnerstiev, ktorých formálny charakter umožňuje zohľadniť ich osobitné rysy a definovať pre ne pravidlá v nástroji Únie. Na zabezpečenie hladkého fungovania vnútorného trhu je potrebné odstrániť prekážky voľného pohybu osôb, ktoré zaregistrovali svoje partnerstvo, a to najmä ťažkosti, s ktorými sa tieto páry stretávajú pri správe svojho majetku alebo pri jeho delení. V záujme dosiahnutia uvedených cieľov sú v tomto nariadení do jedného nástroja zhrnuté ustanovenia o súdnej príslušnosti, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a verejných listín, ako aj o účinkoch majetkových aspektov registrovaných partnerstiev na tretie osoby.

¹⁴ Ú. v. EÚ C 53, 3.3.2005, s. 1.

¹⁵ KOM(2006) 400.

¹⁶ Štokholmský program – otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich (Ú. v. EÚ C 115, 4.5.2010, s. 1).

¹⁷ KOM(2010) 603.

- (10) Toto nariadenie sa týka otázok súvisiacich s majetkovými dôsledkami registrovaných partnerstiev. Pojem „registrované partnerstvo“ je zahrnutý len pre potreby tohto nariadenia. Osobitný obsah tohto pojmu je vymedzený vo vnútroštátnych právnych predpisoch členských štátov.
- (11) Do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia by sa mali zahrnúť všetky občianskoprávne otázky súvisiace s majetkovými aspektmi registrovaných partnerstiev, týkajúce sa tak každodennej správy majetku partnerov, ako aj jeho vysporiadania, a to najmä v dôsledku rozluky partnerov alebo úmrtia jedného z nich.
- (12) Vyživovacia povinnosť medzi registrovanými partnermi je upravená nariadením Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti¹⁸, a preto by sa mala vylúčiť z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, rovnako ako otázky týkajúce sa platnosti a účinkov darov, ktoré sú upravené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky¹⁹.
- (13) Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia by sa tiež mali vylúčiť otázky týkajúce sa povahy vecných práv, ktoré môžu byť upravené vo vnútroštátnom práve členských štátov, ako sú napríklad otázky súvisiace so zverejňovaním týchto práv, ako to je v nariadení *[Európskeho parlamentu a Rady]* (EÚ) č. .../... *[o súdnej príslušnosti, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a verejných listín v oblasti dedenia a o zavedení európskeho dedičského osvedčenia]*²⁰. Súdny členský štát, v ktorom sa nachádza majetok jedného alebo oboch partnerov, tak môžu prijať opatrenia v oblasti vecných práv týkajúce sa najmä zaznamenania prevodu tohto majetku vo verejnom registri, ak to právny poriadok daného členského štátu vyžaduje.
- (14) S cieľom podporiť riadny výkon spravodlivosti a uľahčiť párom, ktoré zaregistrovali svoje partnerstvo, postup pri vysporiadaní majetku po úmrtí jedného z partnerov sa otázkami súvisiacimi s majetkovými aspektmi partnerstva vyplývajúcimi z tohto úmrtia budú zaoberať súdy členského štátu, ktoré sú príslušné rozhodovať vo veci dedičstva zosnulého partnera podľa nariadenia *[Európskeho parlamentu a Rady]* (EÚ) č. .../... *[o súdnej príslušnosti, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a verejných listín v oblasti dedenia a o zavedení európskeho dedičského osvedčenia]*.
- (15) Toto nariadenie tiež musí umožniť rozšírenie príslušnosti súdov členského štátu, ktoré rozhodujú o návrhu na rozluky registrovaného partnerstva alebo na jeho vyhlásenie za neplatné, na otázky týkajúce sa majetkových aspektov registrovaného partnerstva, ktoré z tohto návrhu vyplývajú, ak s tým partneri súhlasia.
- (16) V ostatných prípadoch musí toto nariadenie umožniť zachovanie miestnej príslušnosti súdov určitého členského štátu rozhodovať vo veciach týkajúcich sa majetkových aspektov registrovaných partnerstiev podľa zoznamu hierarchicky usporiadaných kritérií zaručujúcich existenciu úzkej väzby medzi partnermi a členským štátom, ktorého súdy sú príslušné. Súdny, okrem súdov členského štátu, v ktorom bolo partnerstvo zaregistrované, sa môžu vyhlásiť za nepríslušné, ak v ich vnútroštátnom práve nie je registrované partnerstvo

¹⁸ Ú. v. EÚ L 7, 10.1.2009, s. 1.

¹⁹ Ú. v. EÚ L 177, 4.7.2008, s. 6.

²⁰ Ú. v. EÚ L, , s. .

upravené. Nakoniec, pre prípady, keď žiadny súd nie je príslušný vo veci rozhodovať podľa ostatných ustanovení tohto nariadenia, stanovuje sa pravidlo o subsidiárnej príslušnosti, aby sa predišlo akémukoľvek riziku odoprenia spravodlivosti.

- (17) V záujme riadneho fungovania spravodlivosti je nevyhnutné, aby nedochádzalo k prípadom, keď sú v dvoch členských štátoch vynesené vzájomne si odporujúce rozhodnutia. Na tento účel by sa v tomto nariadení mali stanoviť všeobecné procesné predpisy vychádzajúce z nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach²¹.
- (18) S cieľom uľahčiť správu majetku partnerov sa právo štátu, v ktorom bolo partnerstvo zaregistrované, bude uplatňovať na celý majetok partnerov, a to aj v prípade, ak toto právo nie je právom členského štátu.
- (19) S cieľom uľahčiť uplatňovanie práva jedného členského štátu súdmi iného členského štátu by Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci vytvorená rozhodnutím Rady 2001/470/ES z 28. mája 2001²² mohla pomáhať pri informovaní súdov o obsahu cudzieho práva.
- (20) Vo výnimočných situáciách môžu súdy členských štátov z dôvodov verejného záujmu využiť mechanizmus imperatívnych noriem, ak je ich uplatnenie potrebné na ochranu politického, spoločenského alebo hospodárskeho zriadenia dotknutých štátov. Vo výnimočných situáciách by tiež súdy členských štátov mali mať možnosť odmietnuť uplatnenie cudzieho práva v konkrétnych prípadoch, keď by uplatnenie tohto práva bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom štátu konajúceho súdu.
- (21) Súdny však nesmú mať možnosť uplatniť výnimku založenú na imperatívnych normách ani výhradu verejného poriadku s cieľom odmietnuť uplatnenie práva iného členského štátu alebo odmietnuť uznanie alebo výkon vydaného rozhodnutia, verejnej listiny alebo súdneho zmiernu vystavených v inom členskom štáte, ak by uplatnenie výhrady verejného poriadku bolo v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie, najmä s jej článkom 21, ktorý zakazuje akúkoľvek formu diskriminácie. Súdny by tiež nemali mať možnosť odmietnuť uplatnenie rozhodného práva pre registrované partnerstvá len z dôvodu, že právny poriadok konajúceho súdu nepozná inštitút registrovaného partnerstva.
- (22) Keďže v niektorých štátoch existujú vedľa seba dva alebo viaceré právne systémy alebo súbory noriem vzťahujúcich sa na záležitosti upravené týmto nariadením, malo by sa stanoviť, do akej miery sa ustanovenia tohto nariadenia uplatňujú v rámci jednotlivých územných celkov týchto štátov.
- (23) Keďže vzájomné uznávanie rozhodnutí vydaných v členských štátoch je jedným z cieľov tohto nariadenia, je potrebné v ňom stanoviť pravidlá týkajúce sa uznávania a výkonu rozhodnutí, ktoré budú vychádzať z nariadenia (ES) č. 44/2001 a ktoré budú v prípade potreby prispôbované osobitným požiadavkám oblasti, na ktorú sa vzťahuje toto nariadenie. Uznanie a výkon rozhodnutia alebo časti rozhodnutia, ktoré sa týka majetkových aspektov registrovaného partnerstva, by tak nemalo byť možné odmietnuť v členskom štáte, ktorého

²¹ Ú. v. ES L 12, 16.1.2001, s. 1.

²² Ú. v. ES L 174, 27.6.2001, s. 25.

vnútroštátny právny poriadok nepozná inštitút registrovaného partnerstva alebo stanovuje odlišné majetkové dôsledky.

- (24) V záujme zohľadnenia rôznych spôsobov riešenia otázok týkajúcich sa majetkových aspektov registrovaných partnerstiev v členských štátoch musí toto nariadenie zabezpečiť uznávanie a výkon verejných listín. Avšak pokiaľ ide o uznávanie verejných listín, nemožno ich považovať za rovnocenné so súdnymi rozhodnutiami. Uznávanie verejných listín znamená, že majú rovnakú dôkaznú silu, pokiaľ ide o obsah listiny, a rovnaké účinky ako v členskom štáte ich pôvodu, a že sa na ne vzťahuje domnienka platnosti, ktorá môže byť vyvrátená v prípade jej spochybnenia.
- (25) Hoci právne vzťahy medzi partnerom a treťou osobou sa musia riadiť rozhodným právom pre majetkové dôsledky registrovaného partnerstva, podmienky účinkov tohto práva voči tretím osobám by mali byť vymedzené v práve členského štátu, v ktorom má partner alebo tretia osoba obvyklý pobyt, aby sa zaistila ochrana tretích osôb. V práve tohto členského štátu by sa tak mohlo stanoviť, že partner sa môže dovolávať uplatnenia práva svojho majetkového režimu na tretiu osobu len vtedy, ak boli dodržané podmienky registrácie alebo zverejnenia stanovené v tomto členskom štáte s výnimkou prípadu, keď tretia osoba poznala alebo musela poznať rozhodné právo pre majetkové aspekty registrovaného partnerstva.
- (26) Vzhľadom na medzinárodné záväzky, ktoré prijali členské štáty, by týmto nariadením nemali byť dotknuté medzinárodné dohovory, ktorých zmluvnou stranou je ku dňu prijatia tohto nariadenia jeden alebo viac členských štátov. Súlad so všeobecnými cieľmi tohto nariadenia však vyžaduje, aby nariadenie malo v členských štátoch prednosť pred dohovormi.
- (27) Keďže ciele tohto nariadenia – voľný pohyb osôb v Európskej únii, možnosť partnerov organizovať majetkové vzťahy medzi sebou a vo vzťahu k tretím osobám počas spoločného života páru, ako aj v čase vysporiadania ich majetku, väčšia predvídateľnosť a právna istota – nemôžu členské štáty uspokojuivo dosiahnuť a z dôvodu rozsahu a účinkov tohto nariadenia ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Európskej únie, Európska únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ktorá je stanovená v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v uvedenom článku toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov.
- (28) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie, najmä v jej článkoch 7, 9, 17, 21 a 47, ktoré sa týkajú práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, práva uzavrieť manželstvo a založiť rodinu v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, vlastníckeho práva, zákazu akejkoľvek diskriminácie a práva na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Súdy členských štátov musia pri uplatňovaní tohto nariadenia dodržiavať tieto práva a zásady.
- (29) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie [Spojené kráľovstvo a Írsko oznámili svoje želanie podieľať sa na prijímaní a uplatňovaní tohto nariadenia] / [bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, Spojené kráľovstvo a Írsko sa nebudú zúčastňovať na prijímaní tohto nariadenia a nebudú týmto nariadením viazané ani nebudú podliehať jeho uplatňovaniu].

- (30) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijímaní tohto nariadenia, a preto ním nie je viazané, ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na majetkové aspekty spojené s registrovanými partnerstvami.
Nevzťahuje sa najmä na daňové, colné a správne veci.
2. Pojmom „členský štát“ sa v tomto nariadení rozumejú všetky členské štáty s výnimkou Dánska [, Spojeného kráľovstva a Írska].
3. Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:
 - a) osobné dôsledky registrovaného partnerstva;
 - b) spôsobilosť partnerov;
 - c) vyživovacia povinnosť;
 - d) dary medzi partnermi;
 - e) dedičské práva pozostalého partnera;
 - f) obchodné spoločnosti založené spoločne partnermi;
 - g) povaha vecných práv vzťahujúcich sa na majetok a zverejňovanie týchto práv.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- a) „majetkové dôsledky“: súbor pravidiel týkajúcich sa majetkových vzťahov medzi partnermi a medzi partnermi a tretími osobami, ktoré priamo vyplývajú zo zväzku vytvoreného registráciou partnerstva;
- b) „registrované partnerstvo“: inštitút spoluzititia dvoch osôb upravený v právnych predpisoch a zaregistrovaný verejným orgánom;

- c) „verejná listina“: písomnosť, ktorá bola úradne vyhotovená alebo zaregistrovaná ako verejná listina v členskom štáte pôvodu a ktorej pravosť:
 - i) sa vzťahuje na podpis a obsah verejnej listiny a
 - ii) bola potvrdená verejným orgánom alebo iným orgánom oprávneným na tento účel;
- d) „rozhodnutie“: akékoľvek rozhodnutie vo veci majetkového režimu registrovaného partnerstva vydané súdom členského štátu bez ohľadu na jeho označenie, vrátane uznesenia, nariadenia, rozsudku alebo exekučného príkazu, ako aj stanovenie výšky trov konania súdnym úradníkom;
- e) „členský štát pôvodu“: členský štát, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, uzavretá zmluva o partnerstve, vyhotovená verejná listina alebo listina o vysporiadaní spoločného majetku alebo akákoľvek iná listina vystavená súdnym orgánom alebo orgánom, na ktorý súdny orgán preniesol právomoc, alebo pred týmito orgánmi;
- f) „dožiadaný členský štát“: členský štát, v ktorom sa žiada o uznanie a/alebo výkon rozhodnutia, zmluvy o partnerstve, verejnej listiny alebo listiny o vysporiadaní spoločného majetku alebo akejkoľvek inej listiny vystavenej súdnym orgánom alebo orgánom, na ktorý súdny orgán preniesol právomoc, alebo pred týmito orgánmi;
- g) „súd“: akýkoľvek príslušný súdny orgán členských štátov vykonávajúci funkciu súdu vo veciach majetkových dôsledkov registrovaných partnerstiev, ako aj akýkoľvek iný orgán alebo osoba, ktoré na základe prenesenia právomocí alebo určenia súdnym orgánom členského štátu vykonávajú funkcie, ktoré patria do právomoci súdov, ako sú stanovené v tomto nariadení;
- h) „súdny zmier“: zmier vo veciach majetkových dôsledkov registrovaného partnerstva, ktorý schválil súd alebo ktorý sa v priebehu konania uzavrel na súde.

Kapitola II

Súdna príslušnosť

Článok 3

Príslušnosť v prípade úmrtia jedného z partnerov

1. Súdny členského štátu, na ktorých sa vedie konanie vo veci dedičstva jedného z partnerov podľa nariadenia *[Európskeho parlamentu a Rady]* (EÚ) č. .../...*[o súdnej príslušnosti, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a verejných listín v oblasti dedenia a o zavedení európskeho dedičského osvedčenia]*, sú tiež príslušné rozhodovať o majetkových dôsledkoch partnerstva súvisiacich s uvedenou vecou.
2. Súd sa môže vyhlásiť za nepríslušný, ak jeho právny poriadok nepozná inštitút registrovaného partnerstva. Príslušný súd sa potom určí podľa článku 5.

Článok 4
Príslušnosť v prípade rozluky partnerov

Súdy členského štátu, na ktorých sa vedie konanie vo veci rozluky registrovaného partnerstva alebo vyhlásenia registrovaného partnerstva za neplatné, sú tiež príslušné, ak sa na tom obaja partneri dohodnú, rozhodovať o majetkových dôsledkoch súvisiacich s uvedenou vecou.

Uvedená dohoda sa môže uzavrieť kedykoľvek, a to aj v priebehu konania. Ak sa uzavrie pred začatím konania, musí byť vyhotovená v písomnej podobe, datovaná a podpísaná oboma stranami.

Ak sa partneri nedohodnú, príslušnosť sa riadi článkom 5.

Článok 5
Príslušnosť v ostatných prípadoch

1. Okrem prípadov uvedených článkoch 3 a 4 sú pre konanie vo veciach týkajúcich sa majetkových dôsledkov registrovaného partnerstva príslušné súdy členského štátu:
 - a) v ktorom majú partneri spoločný obvyklý pobyt, alebo prípadne
 - b) v ktorom mali partneri posledný spoločný obvyklý pobyt, ak tam jeden z nich stále býva, alebo prípadne
 - c) v ktorom má obvyklý pobyt odporca, alebo prípadne
 - d) v ktorom bolo partnerstvo zaregistrované.
2. Súdy uvedené v odseku 1 písm. a), b) a c) sa môžu vyhlásiť za nepríslušné, ak ich právny poriadok nepozná inštitút registrovaného partnerstva.

Článok 6
Subsidiárna príslušnosť

Ak podľa článkov 3, 4 alebo 5 nie je príslušný žiadny súd alebo sa súd vyhlásil za nepríslušný, sú príslušné súdy členského štátu, ak:

- a) sa na území tohto členského štátu nachádza majetok jedného alebo oboch partnerov; pričom v takomto prípade bude súd, ktorý začal konať, rozhodovať len o tomto majetku, alebo
- b) obaja partneri sú štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu alebo, v prípade Spojeného kráľovstva a Írska, v ňom majú spoločný „domicil“.

Článok 7
Forum necessitatis

Ak podľa článkov 3, 4, 5 alebo 6 nie je príslušný žiadny súd členského štátu alebo ak sa súd vyhlásil za nepríslušný, súdy členského štátu môžu vo výnimočných prípadoch a pod podmienkou, že vec má dostatočnú väzbu s týmto členským štátom, rozhodovať vo veciach majetkových

dôsledkov registrovaných partnerstiev, ak konanie nie je možné alebo sa nemôže účinne začať alebo viesť v treťom štáte.

Článok 8 **Vzájomný návrh**

Súd, na ktorom prebieha konanie podľa článkov 3, 4, 5, 6 alebo 7, je tiež príslušný konať o vzájomnom návrhu, ak tento vzájomný návrh patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Článok 9 **Začatie konanie na súde**

Konanie na súde sa považuje za začaté:

- a) momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie, alebo rovnocennej písomnosti na súd za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré bol povinný prijať, aby zabezpečil doručenie písomnosti odporcovi, alebo
- b) ak sa písomnosť musí pred podaním na súd doručiť odporcovi, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré bol povinný prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súd.

Článok 10 **Skúmanie príslušnosti**

Súd členského štátu, ktorý začal konať vo veci týkajúcej sa majetkových aspektov registrovaných partnerstiev, v ktorej podľa tohto nariadenia nie je príslušný, sa aj bez návrhu vyhlási za nepríslušný.

Článok 11 **Skúmanie prípustnosti**

1. Ak sa odporca s obvyklým pobytom v inom štáte ako v členskom štáte, v ktorom sa začalo konať, nezúčastní konania, príslušný súd preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že odporca mal možnosť prevziať písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom predstihu, aby sa mohol na konanie pripraviť, alebo sa na tento účel prijali všetky potrebné kroky.
2. Namiesto ustanovení odseku 1 tohto článku sa uplatní článok 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch²³, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť museli podľa uvedeného nariadenia doručiť z jedného členského štátu do druhého.

²³ Ú. v. EÚ L 324, 10.12.2007, s. 79.

3. Ak sa neuplatnia ustanovenia nariadenia (ES) č. 1393/2007, uplatní sa článok 15 Haagskeho dohovoru z 15. novembra 1965 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskych a obchodných veciach, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť museli doručiť do cudziny podľa tohto dohovoru.

Článok 12 **Prekážka začatej veci**

1. Ak sa v tej istej veci a medzi tými istými účastníkmi vedú konania na súdoch rôznych členských štátov, súd, ktorý začal konať neskôr, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí príslušnosť súdu, ktorý začal konať ako prvý.
2. V prípade uvedenom v odseku 1 súd, ktorý začal konať ako prvý, potvrdí svoju príslušnosť do šiestich mesiacov okrem prípadov, keď to vzhľadom na výnimočné okolnosti nie je možné. Súd, ktorý začal konať ako prvý, poskytne na základe žiadosti ktorémukoľvek inému súdu, ktorý začal vo veci konať, informácie o tom, kedy začal konať, a o tom, či sa vyhlásil za príslušný na konanie v danej veci, a ak sa tak ešte nestalo, informuje ho o predpokladanej lehote potrebnej na potvrdenie jeho príslušnosti.
3. Keď sa potvrdí príslušnosť súdu, ktorý začal konať ako prvý, súd, ktorý začal konať neskôr, sa vyhlási za nepríslušný v prospech tohto súdu.

Článok 13 **Súvisiace veci**

1. Ak sa koná o súvisiacich veciach na súdoch rôznych členských štátov, súd, ktorý začal konať neskôr, môže konanie prerušiť.
2. Ak ide o konania na prvom stupni, súd, ktorý začal konať neskôr, sa tiež môže na žiadosť jedného z účastníkov vyhlásiť za nepríslušný, ak súd, ktorý začal konať ako prvý, je príslušný rozhodovať v daných veciach a ak právny poriadok tohto súdu pripúšťa spojenie týchto vecí.
3. Na účely tohto článku sa veci považujú za súvisiace, ak sú navzájom tak úzko spojené, že je vhodné ich prejednať a rozhodnúť o nich spoločne, a tak sa vyhnúť riziku nezlučiteľných rozhodnutí vydaných v samostatných konaniach.

Článok 14 **Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení**

Súdom členského štátu možno podať návrh na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku tohto štátu, aj keď podľa tohto nariadenia sú príslušné rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu.

Kapitola III

Rozhodné právo

Článok 15

Určenie rozhodného práva

Rozhodným právom vo veciach majetkových dôsledkov registrovaného partnerstva je právo štátu, v ktorom bolo partnerstvo zaregistrované.

Článok 16

Univerzálny charakter kolíznej normy

Právny poriadok určený podľa ustanovení tejto kapitoly sa uplatňuje bez ohľadu na to, či je právnym poriadkom členského štátu.

Článok 17

Imperatívne normy

Ustanoveniami tohto nariadenia nie je dotknuté uplatňovanie imperatívnych noriem, ktorých dodržiavanie pokladá členský štát za rozhodujúce pre ochranu svojich verejných záujmov, ako je politické, spoločenské alebo hospodárske zriadenie, až do takej miery, že vyžaduje ich uplatnenie v každej situácii, na ktorú sa norma vzťahuje, bez ohľadu na právo, ktoré je inak rozhodným pre majetkové dôsledky registrovaného partnerstva podľa tohto nariadenia.

Článok 18

Výhrada verejného poriadku

1. Uplatnenie určitého ustanovenia právneho poriadku určeného podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom štátu konajúceho súdu.
2. Uplatnenie určitého ustanovenia právneho poriadku určeného podľa tohto nariadenia nemožno považovať za odporujúce verejnemu poriadku štátu konajúceho súdu, ak je jediným dôvodom skutočnosť, že právny poriadok konajúceho súdu nepozná inštitút registrovaného partnerstva.

Článok 19

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu

Uplatnenie právneho poriadku štátu určeného podľa tohto nariadenia znamená uplatnenie platných noriem hmotného práva tohto štátu s výnimkou jeho noriem medzinárodného práva súkromného.

Článok 20

Štáty s dvoma alebo viacerými právnymi systémami – kolízia právnych noriem na úrovni územných celkov

Ak sa štát skladá z viacerých územných celkov, z ktorých každý má svoj vlastný právny systém alebo svoj vlastný súbor noriem vzťahujúcich sa na záležitosti upravené týmto nariadením:

- a) každý odkaz na právo tohto štátu sa na účely určenia rozhodného práva podľa tohto nariadenia považuje za odkaz na platné právo dotknutého územného celku;
- b) každý odkaz na obvyklý pobyt v tomto členskom štáte sa považuje za odkaz na obvyklý pobyt v územnom celku,
- c) každý odkaz na štátnu príslušnosť sa vzťahuje na územný celok určený právom tohto štátu alebo, ak neexistujú príslušné pravidlá, územný celok, ktorý si zvolia strany, alebo, ak nedôjde k takejto voľbe, územný celok, ku ktorej má partner alebo partneri najužšiu väzbu.

Kapitola IV

Uznávanie, vykonateľnosť a výkon

ODDIEL 1

ROZHODNUTIA

Pododdiel 1

Uznávanie

Článok 21

Uznávanie rozhodnutí

1. Rozhodnutia vydané v členskom štáte sa v ostatných členských štátoch uznávajú bez osobitného konania.
2. Každý zainteresovaný účastník, pre ktorého je otázka uznania hlavným predmetom sporu, môže v súlade s postupmi upravenými v článkoch [38 až 56] nariadenia (ES) č. 44/2001 navrhnúť, aby sa rozhodlo, že rozhodnutie sa uznáva.
3. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí od posúdenia uznania ako predbežnej otázky, tento súd je príslušný v tejto otázke rozhodnúť.

Článok 22

Dôvody odmietnutia uznania rozhodnutia

Rozhodnutie sa neuzná:

- a) ak je uznanie preukázateľne v rozpore s verejným poriadkom dožiadaného členského štátu;
- b) ak sa vydalo v neprítomnosti a odporcovi sa nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom predstihu a takým spôsobom, aby si mohol na konanie pripraviť, okrem prípadu, keď opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozhodnutie, keď tak mohol urobiť;
- c) ak je nezlučiteľné s rozhodnutím vydaným v spore medzi tými istými účastníkmi v dožiadanom členskom štáte;

- d) ak je nezlučiteľné so skorším rozhodnutím vydaným v inom členskom štáte alebo v treťom štáte v spore medzi tými istými účastníkmi a v tej istej veci za predpokladu, že skoršie rozhodnutie splňa podmienky na uznanie v dožiadanom členskom štáte.

Článok 23

Zákaz skúmania príslušnosti súdu členského štátu pôvodu

1. Príslušnosť súdov členského štátu pôvodu sa nesmie skúmať.
2. Kritérium verejného poriadku uvedené v článku 18 sa nevzťahuje na pravidlá na určenie súdnej príslušnosti uvedené v článkoch 3 až 8.

Článok 24

Rozdiely v rozhodnom práve

Uznanie a výkon rozhodnutia alebo časti rozhodnutia, ktoré sa týka majetkových aspektov registrovaného partnerstva, nie je možné odmietnuť z dôvodu, že právny poriadok dožiadaného členského štátu nepozná inštitút registrovaného partnerstva alebo mu neprípisuje tie isté majetkové dôsledky.

Článok 25

Zákaz skúmania vo veci samej

Cudzie rozhodnutie sa za žiadnych okolností nesmie skúmať vo veci samej.

Článok 26

Prerušenie konania

Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte, môže prerušiť konanie, ak bol proti rozhodnutiu podaný riadny opravný prostriedok.

Pododdiel 2

Výkon

Článok 27

Vykonateľné rozhodnutia

Rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktoré sú v tomto členskom štáte vykonateľné, a súdne zmiery sa v ostatných členských štátoch vykonávajú v súlade s článkami [38 až 56 a článkom 58] nariadenia (ES) č. 44/2001.

ODDIEL 2

VEREJNÉ LISTINY A SÚDNE ZMIERY

Článok 28

Uznávanie verejných listín

1. Verejné listiny vyhotovené v členskom štáte sa uznávajú v ostatných členských štátoch za predpokladu, že platnosť týchto listín nebola napadnutá podľa rozhodného práva a že ich uznanie nie je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom dožiadaného členského štátu.
2. Uznanie verejných listín znamená, že sa im priznáva dôkazná sila, pokiaľ ide o ich obsah, a že platí domnienka ich platnosti.

Článok 29

Vykonateľnosť verejných listín

1. Verejné listiny vyhotovené a vykonateľné v jednom členskom štáte, sa vyhlásia za vykonateľné v inom členskom štáte na základe návrhu v súlade s postupom stanoveným v článkoch [38 až 57] nariadenia (ES) č. 44/2001.
2. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článkov [43 a 44] nariadenia (ES) č. 44/2001, môže odmietnuť vydať vyhlásenie vykonateľnosti alebo ho zrušiť len vtedy, ak je výkon verejnej listiny v zjavnom rozpore s verejným poriadkom dožiadaného štátu.

Článok 30

Uznávanie a vykonateľnosť súdnych zmirov

Súdne zmiery, ktoré sú vykonateľné v členskom štáte pôvodu, sa uznajú a vyhlásia za vykonateľné v inom členskom štáte na návrh ktoréhokoľvek zainteresovaného účastníka za rovnakých podmienok ako verejné listiny. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku [42 alebo 44] nariadenia (ES) č. 44/2001, odmietne vydať vyhlásenie vykonateľnosti alebo ho zruší len vtedy, ak je výkon súdneho zmiaru v zjavnom rozpore s verejným poriadkom štátu výkonu.

Kapitola V

Účinky voči tretím osobám

Článok 31

Účinky voči tretím osobám

1. Majetkové dôsledky registrovaného partnerstva pre právny vzťah medzi partnerom a treťou osobou sa riadia právom štátu, v ktorom bolo partnerstvo zaregistrované, v súlade s článkom 15.
2. V právnom poriadku členského štátu sa však môže stanoviť, že partner sa nemôže dovolávať uplatnenia rozhodného práva na tretiu osobu, ak má jeden z partnerov alebo tretia osoba obvyklý pobyt na území tohto štátu a ak podmienky registrácie alebo zverejnenia stanovené v práve tohto členského štátu neboli splnené, s výnimkou prípadu, keď tretia osoba poznala alebo musela poznať rozhodné právo pre majetkové dôsledky registrovaného partnerstva.
3. Pre právne vzťahy medzi partnerom a treťou osobou týkajúce sa nehnuteľnosti sa v právnom poriadku členského štátu, na území ktorého sa táto nehnuteľnosť nachádza, môže stanoviť podobné pravidlo, ako je pravidlo uvedené v odseku 2.

Kapitola VI

Všeobecné záverečné ustanovenia

Článok 32

Vzťah k platným medzinárodným dohovorom

1. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie dvojstranných alebo mnohostranných dohovorov, ktorých zmluvnými stranami sú v čase prijatia tohto nariadenia jeden alebo viacero členských štátov a ktoré sa týkajú otázok upravených týmto nariadením bez toho, aby tým boli dotknuté záväzky členských štátov podľa článku 351 zmluvy.
2. Bez ohľadu na odsek 1 má však toto nariadenie medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi, ktoré sa týkajú otázok upravených týmto nariadením a ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty.

Článok 33

Informácie pre verejnosť a príslušné orgány

1. Členské štáty oznámia Komisii najneskôr do [...], v jednom alebo vo viacerých úradných jazykoch podľa vlastného uváženia, tieto informácie:
 - a) opis svojich vnútroštátnych právnych predpisov a postupov týkajúcich sa práva v oblasti majetkových aspektov registrovaných partnerstiev a ich znenie,
 - b) svoje vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa účinkov voči tretím osobám uvedených v článku 31 ods. 2 a 3.
2. Členské štáty oznámia Komisii všetky následné zmeny týchto ustanovení.
3. Komisia uverejní informácie oznámené podľa odsekov 1 a 2 vhodným spôsobom, a to najmä prostredníctvom viacjazyčnej internetovej stránky Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci.

Článok 34

Ustanovenie o preskúmaní

1. Najneskôr [päť rokov po nadobudnutí účinnosti...] a potom každých päť rokov Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. V prípade potreby sa k správe pripoja návrhy na úpravu tohto nariadenia.
2. Členské štáty na tento účel oznámia Komisii relevantné informácie týkajúce sa uplatňovania tohto nariadenia ich súdmi.

Článok 35

Prechodné ustanovenia

1. Ustanovenia kapitol II a IV tohto nariadenia sa vzťahujú na súdne konania začaté, verejné listiny vyhotovené, súdne zmiery uzavreté a rozhodnutia vydané v deň, keď sa začalo uplatňovať toto nariadenie, alebo neskôr.
2. Ak sa však konanie v členskom štáte pôvodu začalo predtým, než sa toto nariadenie začalo uplatňovať, rozhodnutia vydané po tomto dátume sa uznávajú a vykonávajú v súlade s ustanoveniami kapitoly IV, pokiaľ sa na určenie príslušnosti použili pravidlá, ktoré sú v súlade s pravidlami stanovenými v kapitole II.
3. Ustanovenia kapitoly III sa vzťahujú len na partnerov, ktorí svoje partnerstvo zaregistrovali.

Článok 36

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie sa uplatňuje od [jeden rok po nadobudnutí jeho účinnosti].

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V [...] [...]

*Za Radu
predseda*